

แนบโน้มนำความต้องการใช้พื้นที่ห้องเย็นในการรักษาสินค้าสัตว์น้ำเพื่อการส่งออก

นาย กิตติ วิพทธิกุล

006783

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๓

TREND OF DEMAND FOR COLD STORAGE AREA FOR MARINE PRODUCTS EXPORT

Mr. Kiti Viputtigul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics

Department of Economics
Graduate School

Chulalongkorn University

1980

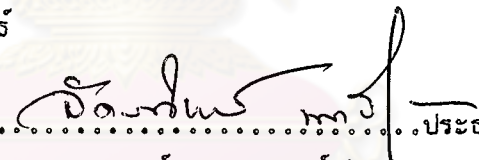
หัวข้อวิทยานิพนธ์   แนวโน้มความต้องการใช้พื้นที่ห้องเย็นในการรักษาสินค้าสัตว์
น้ำเพื่อการส่งออก
โดย   นาย กิตติ วิพุทธิกุล
ภาควิชา   เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ อีรตยาสินันท์
                                         ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บวรศรี สมบูรณ์ปัญญา

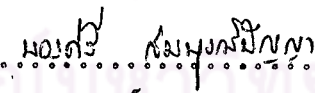
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประติษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิตตทิพย์ ฟ้าอสุภา)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ อีรตยาสินันท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บวรศรี สมบูรณ์ปัญญา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรัญญา ผ่านเจริญ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์   แนวโน้มความต้องการใช้พื้นที่ห้องเย็นในการรักษาสินค้าสัตว์น้ำ
เพื่อการส่งออก

ชื่อนิสิต   นาย กิตติ วิพุกธิกุล

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ ธีรตยาศินันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บวรศรี สมบูรณ์ปัญญา

ภาควิชา   เศรษฐศาสตร์

ปีการศึกษา   ๒๕๖๓

บทคัดย่อ

ปัจจุบันสินค้าน้ำของประเทศไทย ที่ส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก สินค้าน้ำที่สำคัญในช่วงปี พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๒ ได้แก่ กุ้งแช่แข็ง, ปลาหมึกแช่แข็ง, ปลาสดแช่แข็ง และผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำอื่น ๆ อีก เป็นต้น โดยที่ในปีหนึ่ง ๆ มูลค่าการส่งออกรวมของสินค้าทั้ง ๓ ประเภทดังกล่าว สามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาไม่ต่ำกว่า ๒,๐๐๐ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ก่อนการส่งสินค้าประเภทดังกล่าวออก จะต้องผ่านขบวนการแช่แข็งจากอุตสาหกรรมห้องเย็น เพื่อรักษาคุณภาพและความสดของอาหารเสียก่อน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วอุตสาหกรรมห้องเย็นเหล่านี้จะตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครร้อยละ ๙๐

จะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมห้องเย็นมีความสำคัญต่อการส่งออกสินค้าน้ำประเภทดังกล่าวอย่างยิ่ง ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ให้ทราบถึงความต้องการพื้นที่ หรือขนาดบรรจุของห้องเย็นในการเก็บรักษาสินค้าประเภทกุ้งทะเล ปลาหมึก และปลาสดแช่แข็งเพื่อการส่งออก โดยจะศึกษาถึงความต้องการสัตว์น้ำของตลาดต่างประเทศแยกเป็นรายสินค้า ตลาดที่สำคัญได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น, สหรัฐฯ, ฮองกง, อิตาลี และมาเลเซีย เมื่อได้ความต้องการที่มีต่อสัตว์น้ำเป็นรายสินค้าของแต่ละประเทศแล้ว ก็นำผลดังกล่าวมาคาดคะเนความต้องการพื้นที่ หรือขนาดบรรจุของอุตสาหกรรมห้องเย็นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง

๒๕๓๑ การวิเคราะห์นี้ได้อาศัยทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค และวิธีการทางเศรษฐ-
มิติที่เรียกว่า *Least Square Method*

ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏว่า อุปสงค์รวมของสินค้าสัตว์น้ำแช่แข็งส่งออก
ของไทยในอนาคต จะเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย ๕,๐๐๐ ตันต่อปี ซึ่งส่งผลให้ความต้องการ
ใช้พื้นที่ห้องเย็นในเขตกรุงเทพมหานคร ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๒๒-๒๕๓๑ เพิ่มขึ้นโดย
เฉลี่ย ๔๐๐ ตันต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ห้องเย็นที่มีอยู่ในปัจจุบัน อุตสาหกรรม
ห้องเย็นในเขตกรุงเทพมหานครจะต้องขยายตัวในอัตรา ๓๓๗ ตันต่อปี มิฉะนั้นแล้ว
จะเกิดอุปสงค์ส่วนเกินต่อการใช้พื้นที่ห้องเย็น และส่งผลให้การส่งสินค้าสัตว์น้ำออก
ในอนาคตลดลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑

Thesis Title   Trend of Demand for Cold Storage Area for
Marine Products Export

Name   Mr. Kiti Viputtigul

Thesis Advisors   Associate Professor Kraiyudht Dhiratayakinant, Ph.D.
Assistant Professor Borwornsri Somboonpanya, Ph.D.

Department   Economics

Academic Year   1980

ABSTRACT

At present the export of marine products has changed-considerably. Important marine products exported between 1967-1979 are frozen shrimps, frozen squids, frozen three exported products have brought in over 2,000 million baht each year. Before being exported these products must go through the freezing process of cold storage industry in order to preserve their qualities and freshness. Ninety percent of cold storage industry is in Bangkok Metropolitance.

Consequently, cold storage industry is indispensable in marine product export. This thesis concentrates on the demand for cold storage area or capacity for storing shrimps, squids and frozen fish for export to meet the demand of foreign markets: Japan, USA, Hong-kong, Italy and Malasia. Based on each country's demand for these three principal marine products, the capacity of cold storage industry from 1979 to 1988 is estimated. The

method of analysis draws on micro-economics theory and econometric method called Least Square Method.

The result of the analysis shows that aggregate demand of Thailand's frozen marine products for export in the future will increase on the average of 5,000 tons per year. This suggests on increase in the demand for cold storage area in Bangkok Metropolitance from 1979 to 1983 on the average of 400 tons per year. Compared with the cold storage areas located in Bangkok Metropolitance, the cold storage industry in the capital city has to be expanded at the rate of 337 tons per year, otherwise the excess demand for cold storage will occur, reducing the quantities of marine products exported in the future.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความร่วมมือจากอาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ ธีระยาสินันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บวรศรี สมบูรณ์ปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนการตรวจแก้ไขเป็นอย่างดี และผู้เขียนขอกราบขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรทิพย์ นาถสุภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูลสง่า สมบูรณ์ปัญญา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรัญญา ผ่านเจริญ และกณอาจารย์ของคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาฯ ทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือและแนะนำในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก

นอกจากนี้ผู้เขียนได้รับความร่วมมือจาก คุณสนั่น บุญรักษา ผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คุณสุมน เสวกวรรณ กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี คุณชำนาญ มงคลเกษม แห่งสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อน ๆ ผู้ที่ไม่ได้กล่าวชื่อนามอีกหลายท่าน ซึ่งขอขอบคุณมา ณ.โอกาสนี้ด้วย สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

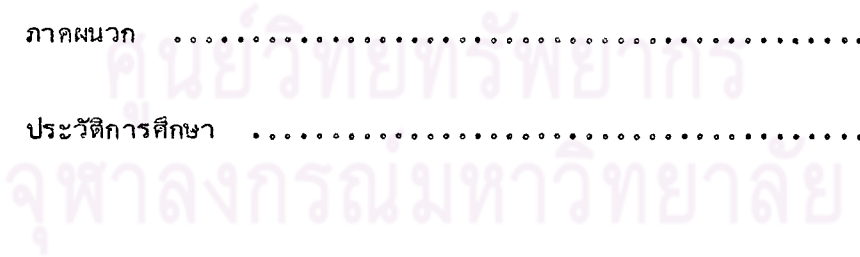

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฉ
	
บทที่ ๑ ความทั่วไป	๑
๑.๑ ความสำคัญและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย	๔
๑.๒ ขอบเขตและวิธีการศึกษา	๕
๑.๓ ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๗
บทที่ ๒ ความเป็นมาของอุตสาหกรรมห้องเย็น	๘
๒.๑ องค์การอุตสาหกรรมห้องเย็น	๙
๒.๒ อุตสาหกรรมห้องเย็นของเอกชน	๑๒
๒.๓ การแข่งขันระหว่างองค์การอุตสาหกรรมห้องเย็นกับห้องเย็น ของเอกชนในปัจจุบัน	๑๖
๒.๔ อุปสรรคของการตั้งอุตสาหกรรมห้องเย็น	๑๙
บทที่ ๓ วิเคราะห์อุปสงค์และการส่งออกของสินค้าสัตว์น้ำแช่แข็งของไทย ..	๒๒
๓.๑ ปริมาณความต้องการสินค้าสัตว์น้ำประเภท กุ้งทะเล ปลาหมึก และปลาสดแช่แข็งของประเทศไทยในตลาดต่างประเทศ ..	๒๒
๓.๒ ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อขนาดอุปสงค์	๓๓
๓.๓ วิเคราะห์อุปสงค์ที่มีต่อสินค้าสัตว์น้ำประเภท กุ้งทะเล ปลาหมึก และปลาสดแช่แข็งส่งออกของไทย โดยอาศัยแบบจำลอง และ ข้อสมมติ	๓๕

๓.๔ การพยากรณ์ขนาดอุปสงค์ที่มีต่อสินค้าสัตว์น้ำประ เภทดังกล่าว ในอนาคตระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๒-๒๕๓๑	๔๘
บทที่ ๔ ความต้องการใช้พื้นที่ห้องเย็นในการ เก็บรักษาสินค้าสัตว์น้ำแช่แข็ง ส่งออกของไทย	๕๔
๔.๑ ปริมาณอุปสงค์รวมของสินค้าสัตว์น้ำประ เภทกึ่งทะเล ปลาหมึก ปลาสดแช่แข็งส่งออกของไทย ที่ได้จากการพยากรณ์ในช่วง พ.ศ.๒๕๒๒ - ๒๕๓๑	๕๔
๔.๒ จำนวนวันโดยเฉลี่ยที่สินค้าสัตว์น้ำประ เภทดังกล่าวต้อง เก็บ รักษาอยู่ในห้องเย็นก่อนการส่งออกไปยังประเทศลูกค้า .	๕๖
๔.๓ การพยากรณ์ความต้องการใช้พื้นที่ห้อง เย็นในการ เก็บรักษา สินค้าสัตว์น้ำประ เภท กึ่งทะเล ปลาหมึก และปลาสดแช่แข็ง เพื่อการส่งออกในอนาคต ระหว่าง พ.ศ.๒๕๒๒ - ๒๕๓๑ .	๖๐
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๖๓
บรรณานุกรม	๖๘
ภาคผนวก	๗๑
ประวัติการศึกษา	๑๕๕

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๒.๑ ปริมาณและมูลค่าสัตว์น้ำส่งออกของประเทศไทย	๑๕
๓.๑ ปริมาณและมูลค่ากุ้งส่งออกของไทยแยก เฉพาะประเทศที่สำคัญ .	๒๔
๓.๒ สัดส่วนการนำเข้าของไทยแยก เป็นรายประเทศ พ.ศ.๒๕๑๐ -๒๕๒๑	๒๕
๓.๓ ปริมาณนำเข้า เจลลี่แยกรายประเทศ จากประเทศไทย	๒๖
๓.๔ ปริมาณและมูลค่าปลาหมึกแช่แข็งส่งออกของไทย	๒๘
๓.๕ สัดส่วนการนำเข้าของไทยแยก เป็นรายประเทศ พ.ศ.๒๕๑๔-๒๕๒๑	๒๘
๓.๖ ปริมาณนำเข้า เจลลี่แยกรายประเทศ จากประเทศไทย	๒๘
๓.๗ ปริมาณและมูลค่าพลาสติกแช่แข็งส่งออกของไทย	๓๑
๓.๘ สัดส่วนการนำเข้าของไทยแยก เป็นรายประเทศ พ.ศ.๒๕๑๔-๒๕๒๑	๓๒
๓.๙ ปริมาณนำเข้า เจลลี่แยกรายประเทศ จากประเทศไทย	๓๒
๓.๑๐ ปริมาณความต้องการกุ้งทะเลส่งออกของไทย ระหว่างปี๒๕๒๒-๒๕๓๑	๕๐
๓.๑๑ ปริมาณความต้องการปลาหมึกส่งออกของไทยระหว่างปี ๒๕๒๒-๒๕๓๑	๕๒
๓.๑๒ ปริมาณความต้องการพลาสติกส่งออกของไทยระหว่างปี๒๕๒๒-๒๕๓๑	๕๓
๔.๑ ปริมาณอุปสงค์รวมของสินค้าประเภท กุ้ง ปลาหมึก และพลาสติกแช่ แข็งส่งออกของไทย ในช่วง ๑๐ ปี ข้างหน้า	๕๕
๔.๒ สัดส่วนปริมาณกุ้งสดแช่แข็งส่งออกของบริษัทผู้ส่งออก ในปีพ.ศ.๒๕๒๐	๕๗
๔.๓ สัดส่วนปริมาณปลาหมึกแช่แข็งส่งออกของบริษัทผู้ส่งออก ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐	๕๘
๔.๔ สัดส่วนปริมาณพลาสติกแช่แข็งส่งออกของบริษัทผู้ส่งออก ในปี พ.ศ.๒๕๒๐	๕๘

ตารางที่

หน้า

๔.๕	การพยากรณ์ความต้องการใช้พื้นที่ห้อง เย็น เพื่อ เก็บรักษาสินค้าสดวันน้ำ ประเภท กุ้งทะเล ปลาหมึก และปลาสดแช่แข็ง เพื่อการส่งออกใน อนาคต ระหว่าง ปี พ.ศ.๒๕๒๒ - ๒๕๓๑	๖๒
ก ๑.	ดัชนีราคาหมวดอาหารในแต่ละประเทศ	๗๒
ก ๒.	อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ	๗๓
ก ๓.	รายได้ประชาชาติต่อหัวในประเทศญี่ปุ่น, สหรัฐฯ, ฮองกง, อิตาลี และมาเลเซีย พร้อมทั้งคาดการณ์ในอนาคต	๗๔
ก ๔.	ประชากรในประเทศญี่ปุ่น, สหรัฐฯ, ฮองกง, อิตาลี และมาเลเซีย พร้อมทั้งคาดการณ์ในอนาคต	๗๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย